

சமூக வலைத்தளங்கள் குறித்த மலேசிய இந்திய ஊடகவியலாளர்களின் கண்ணோட்டமும் போலிச் செய்திகளும் Perspectives of Malaysian India Journalists on social Media and Fake News

மேகலா வீரப்பன் / Maekala Veerappan¹
ரவீந்திரன் மாரையா / Ravindaran Maraya²
மோகன தாஸ் ராமசாமி / Mohana Dass Ramasamy³

Abstract

This study analyzes the perspectives of Malaysian Indian journalists on the role of social media in the dissemination of fake news. Based on previous literature and data collected from individuals aged 18 to 70, the study examines the challenges journalists face in addressing misinformation, the strategies they employ to verify information, and their efforts to enhance public awareness. The findings reveal a critical engagement with the credibility of online content and underscore the journalists' role in mitigating the impact of fake news in the digital age. The findings indicate that while journalists acknowledge the social media as a valuable platform for accessing timely, thoughtful and useful content, they remain deeply concerned about misinformation and credibility. These concerns influence journalists to do rigorous verification and cross-checking before the content is published. At the same time, Journalists believe that the public have equal responsibility in verifying the content before sharing it to others in preventing the spread of fake news.

Date of submission: 2025-12-16
Date of acceptance: 2025-12-20
Date of Publication: 2025-12-30
Corresponding author's Name:
Ravindaran Maraya
Email: ravindaranm@@um.edu.my

Keywords: Social media, Indians, Fake News, Indian Journalists

அறிமுகம்

இன்றைய நவீன காலக்கட்டத்தில் தொழில்நுட்பத்தின் அதீத வளர்ச்சியினால் கிடைக்கும் நன்மைகள் போலவே, அதனால் ஏற்படும் தீமைகளும் கட்டுப்படுத்த முடியாத

நிலையில் அதிகரித்து வருவது மறுப்பதற்கில்லை. அதிலும், தொழில்நுட்பத்தின் பரிணாம வளர்ச்சியில் உருவான சமூக வலைத்தளங்கள் இன்றையக் காலக்கட்டத்தில் மனிதனின்

¹The author is a student in the Department of Indian Studies, University of Malaya, Kuala Lumpur, Malaysia. maekalav@gmail.com

²Corresponding Author: The author is a senior lecturer in the Department of Indian Studies, University of Malaya, Kuala Lumpur, Malaysia. ravindaranm@@um.edu.my

³The author is a Associate Professor in the Department of Indian Studies, University of Malaya, Kuala Lumpur, Malaysia. rmohana_dass@um.edu.my

அத்யாவசிய தேவைகளில் ஒன்றாக மாறி விட்டன. கணினியின் வழி மக்கள் ஒரு கருத்தை உருவாக்குவதற்கும், பகிர்வதற்கும், தகவல்கள், புகைப்படங்கள், காணொளிகள் போன்றவற்றை பரிமாறிக் கொள்வதற்கும் பயன்படுத்தப்படும் ஒரு தொடர்பு தளமாக மட்டுமே இந்த சமூக வலைத்தளங்கள் தொடக்கத்தில் செயல்பட்டு வந்தன (Salleh, Laengkang, Hashimee, & Zulkifli, 2020). ஆனால், அதில் பல புதிய அம்சங்கள் இணைக்கப்பட்டு கடந்த 10 ஆண்டுகளுக்கு முன்பிருந்து வெகு தொலைவில் இருக்கும் மக்களை தொடர்புக் கொள்ளும் முதன்மை தளங்களில் ஒன்றாக இந்த சமூக வலைத்தளங்கள் பரிணாம வளர்ச்சி கண்டுள்ளன (Salleh, S., Laengkang, Hashimee, & Zulkifli, 2020). மேலும், இந்த தொழில்நுட்பத்தின் அபரிமிதமான வளர்ச்சியில் ஒன்றாக உருவான செயற்கை நுண்ணறிவு தற்போது மனித மூளைக்கு இணையாக செயல்பட்டு, வேலைப்பழுவை குறைத்து வந்தாலும், இதனால் சமூக வலைத்தளங்களில் ஏற்படும் பல பிரச்சனைகள் மனிதகுலத்திற்கு மிகப்பெரிய பாதிப்பை ஏற்படுத்தி வருகின்றன. அதில், ஒன்றுதான் போலிச் செய்தி.

ஊடகம் பரவலாக பயன்படுத்தத் தொடங்கியபோதே போலிச் செய்திகளும் பரவத் தொடங்கினாலும், சமூக வலைத்தளங்களின் ஆளுமைக்குப் பிறகே, அதன் தாக்கமும் அதிகரித்துள்ளது, குறுகிய காலத்தில் ஒரு தகவலை பரப்பக்கூடிய ஆற்றலை சமூக வலைத்தளங்கள் கொண்டுள்ளன. அதிலும், செயற்கை நுண்ணறிவின் வளர்ச்சி, ஒரு செய்தியோ அல்லது புகைப்படமோ அசலைப் போலவே உருவாக்க வழிவகுப்பதால், உண்மை தகவலுக்கும் போலிக்கும் வித்தியாசத்தைக் கண்டுபிடிப்பது மிகவும் சிரமமாகவே உள்ளது (Hazrin, Shamsuddin, Azman, N. Z. M, & Shukor, 2024). இதனால், போலிச் செய்திகள் மிக எளிதில் மக்களைச் சென்றடைந்து விடுகின்றன.

தொடக்கத்தில் தகவல்களைப் பரிமாறிக் கொள்ள பயன்படுத்தப்பட்டு வந்த சமூக ஊடகங்கள், காலத்துக்கேற்றாற்போல் மாறி மக்களை மகிழ்விப்பது, பொருட்கள் மற்றும்

சேவைகளை விளம்பரப்படுத்துவது, என்று பல்வேறு நோக்கங்களுக்கு பயன்படுத்தத் தொடங்கப்பட்டன. புலனம், முகநூல், டெலிகிராம், யூடியூப், டுவிட்டர், இன்ஸ்டாகிராம், டிக்டோக் போன்ற சமூக வலைத்தளங்கள், பயன்படுத்துவதற்கு எளிதாக இருப்பதோடு, அதிக செலவு இல்லாமல், விரைவில் மக்களை அணுகக்கூடிய வகையில் இருப்பதால் மக்களிடையே அதற்கான வரவேற்பும் அதிகரித்தது. இந்த சமூக ஊடகங்களை அதிகம் பயன்படுத்தும் நாடுகளில் மலேசியாவும் ஒன்றாகும் என்றும், 2020ஆம் ஆண்டிற்குப் பிறகு ஒரே ஆண்டில் அதை பயன்படுத்துபவர்களின் எண்ணிக்கை 70 லட்சம் அல்லது ஏழு விழுக்காடாக அதிகரித்ததாகவும் தொடர்பு மற்றும் பல்லூடக முன்னாள் அமைச்சர் டத்தோ ஸ்ரீ முஹமட் மெந்தேக் தெரிவித்துள்ளார் (Berita Harian, Sep 22, 2021).

இந்த சமூக ஊடகங்களின் பயன்பாடு அதிகரிக்கும்போது அதனால் கிடைக்கும் நன்மைக்கு நிகராக தீமைகளும் அதிகரிக்கின்றன. ஒருவரின் வயது மற்றும் இன, மதம் போன்ற பின்னணி பேதமின்றி இந்த சமூக ஊடகங்களின் பயன்பாடும் விளைவும் அமைகின்றன. அண்மையத் தகவல்களை வழங்குவது, தகவல் பரிமாற்றத்தை விரைவுப்படுத்துவது, செலவைக் குறைப்பது என்று நன்மைகள் ஒருபுறம் இருந்தாலும், உடல் உபாதைகள், போலித் தகவல்களால் ஏமாற்றம் மற்றும் பண விரயம் என்று தீமைகளும் இருக்கவே செய்கின்றன. எனினும், இந்த நன்மை தீமைகள், சமூக வலைத்தளத்தைப் பயன்படுத்துபவர்களின் கண்ணோட்டம் மற்றும் போலி செய்திகள் குறித்த அவர்களின் விழிப்புணர்வு ஆகியவற்றைப் பொருத்தே அமைகின்றன. சமூக வலைத்தளம் மற்றும் போலிச் செய்திகள் குறித்து நன்கு அறிந்தவர்கள் அதை எதிர்கொள்ளும் விதத்திற்கும் அதன் தொடர்பான விழிப்புணர்வு குறைவாக இருப்பவர்கள் அதை கையாளும் விதத்திலும் வேறுபாடுகள் உள்ளன. குறிப்பாக, மக்களிடம் உண்மையான தகவல்களைக் கொண்டுச் சேர்க்கும் கடப்பாட்டைக் கொண்டுள்ள ஊடகவியலாளர்கள் அதை கையாளும் விதமே, அவர்கள் மக்களிடம் செய்திகளைத்

துல்லியமாகவும், உண்மையாகவும் கொண்டு சேர்க்க வழிவகுக்கின்றன.

சமூக வலைத்தளங்களும் அதன் விளைவுகளும்

சமூக வலைத்தளங்களைப் பயன்படுத்தும் விதமே அதன் விளைவுகளை நிர்ணயிக்கின்றன. ஒருவர் அவற்றை முறையாகவும் கடப்பாட்டுடனும் பயன்படுத்தும்போது, அதனால் நன்மைகள் பல கிடைக்கும் அதே வேளையில், தவறான வழியில் பயன்படுத்தும்போது அதனால் ஏற்படும் தீங்கையும் எதிர்கொள்ள நேரிடுகின்றது. சமூக வலைத்தளங்கள் தொடர்பாக மேற்கொள்ளப்பட்ட பெரும்பாலான ஆய்வுகளின் முடிவுகளும் அதையே நிரூபித்துள்ளன. இன்றைய இளைஞர்கள் சமூக வலைத்தளத்தை பொறுப்புடன் பயன்படுத்துவதாக 2019ஆம் ஆண்டில் சனூசி மேற்கொண்ட ஆய்வு காட்டுகின்றது. பெரும்பாலான பி40 பிரிவு இளைஞர்கள் சமூக வலைத்தளத்தை இணையம் வழியான வணிகத்தை மேற்கொள்ளவே பயன்படுத்துவதும், ஆபாச காணொளிகளைக் காண்பதற்கு சமூக வலைத்தளங்களை இளைஞர்கள் பயன்படுத்துவதாகக் கூறப்படும் கூற்றை முற்றாக மறுத்துள்ளதும் இந்த ஆய்வில் தெரிய வந்துள்ளது (Sannusi & et al., 2019). எனினும், சமூக வலைத்தளங்களுக்கு அடிமையாகுவதால் குடும்பத்தில் பெற்றோர்களுக்கும் பிள்ளைகளுக்கும் இடையில் இடைவெளி ஏற்படுவது மற்றோர் ஆய்வில் தெரிய வந்துள்ளது. சமூக வலைத்தளங்களில் அதிக நேரத்தை செலவிடுவதால் பெற்றோர்களும் பிள்ளைகளுக்கும் இடையிலான உரையாடல்கள் குறைந்து, குடும்ப உறவில் பாதிப்பு ஏற்படுகின்றது (Nurhamizah Hashim & Asbah Razali, 2019). இவ்வாறு குடும்பத்துடனான உறவில் பாதிப்பு ஏற்படும்போது பிள்ளைகளின் நடவடிக்கையிலும் மாற்றம் ஏற்படுகின்றது. சமூக வலைத்தளங்களில் தங்களின் உணர்வுகளை வெளிப்படுத்துவது, அதன்வழி ஆறுதலைத் தேட முயற்சிப்பது போன்ற செயல்களில் ஈடுபட தொடங்குகின்றனர். அண்மையக் காலமாக சமூக வலைத்தளங்களால் இளைஞர்களிடையே காணப்படும் பிரச்சனைகளில் ஒன்று வீட்டிலும்,

கல்வி கழகங்களிலும் கட்டொழுங்கு பாதிப்பாகும். சமூக வலைத்தளங்களில் பகிரப்படும் பல்வேறு வகையான தகவல்களும் முறையற்ற காணொளிகளும் இதற்கு வழிவகுக்கின்றன (Aziz, & Makhsin, 2021). இதுபோன்ற காணொளிகள் மற்றும் தகவல்களால் இளைஞர்கள் நேர விரயம், மன அழுத்தம், சோர்வு போன்ற பிரச்சனைகளுக்கும் ஆளாகின்றனர் (Ab Halim, & Muslaini, 2018).

இதுபோன்ற விளைவுகளை இளைஞர்கள் மட்டுமின்றி அனைத்து தரப்பினரும் எதிர்கொள்கின்றனர். இருப்பினும், இந்த விளைவுகள் அனைத்தும் சமூக வலைத்தளங்கள் குறித்த அவரவர் விழிப்புணர்வைப் பொருத்தது. சமூக வலைத்தளத்தைப் புதிதாக பயன்படுத்தத் தொடங்கும் முதியவர்களுக்கும் இளம் வயதினருக்கும் மிகப்பெரிய வேறுபாடு உள்ளது. எனினும், சமூக வலைத்தளங்கள் குறித்த போதுமான விழிப்புணர்வு இல்லாததால், குறிப்பாக போலிச் செய்திகளால் 31 விருந்து 50 வயதிற்குட்பட்டவர்களே அதிகம் பாதிக்கப்படுகின்றனர் (Lestari, & Widarini, 2019). இதற்குக் காரணம் சமூக வலைத்தளத்தை அதிகம் பயன்படுத்துவதே என்பது லெஸ்தாரி & விடாரினி மேற்கொண்ட ஆய்வில் தெரிய வந்துள்ளது. சமூக வலைத்தளங்கள் குறித்து மேற்கொள்ளப்பட்ட பெரும்பாலான ஆய்வுகள் அதன் பலவீனத்தை எடுத்துக் காட்டுவதாக அமைந்துள்ளன. எனினும், இன்றையக் காலக்கட்டத்தில் முதன்மை தொடர்பு சாதனமாக விளங்குவதோடு உலகில் எந்த மூளையிலும் இருக்கும் உறவுகளை, காணொளி அழைப்பு மற்றும் உரையாடல்கள் வழி அருகில் இருக்கும் உணர்வை ஏற்படுத்துவது இந்த தளம்தான் என்பது மறுப்பதற்கில்லை. அதோடு உலகெங்கும் நிகழும் சம்பவங்களையும் முக்கியத் தகவல்களையும் விரல் நுணியில் உடனுக்குடன் வழங்கும் ஆற்றலைக் கொண்ட சமூக வலைத்தளங்களின் மிகப்பெரிய சக்தியை மலேசிய ஊடகவியலாளர்கள் நன்கு தெரிந்து வைத்திருப்பதோடு, அதனை விவேகமாக பயன்படுத்தியும் வருகின்றனர்.

சமூக வலைத்தளங்களில் போலிச் செய்திகள்

போலிச் செய்திகள் என்பது முன்கூட்டியே சரிபார்க்கப்பட்டதாகக் கூறப்படும் ஒரு தகவல், உதாரணமாக உண்மையான செய்தியின் நம்பகத்தன்மையை கேள்விக்குள்ளாக்க முயற்சிக்கும் தகவல் முரண்பாடு ஆகும் (Cherilyn Ireton dan Julie Posetti, 2020). அதோடு, அமலாக்கத் தரப்பினர் உறுதிசெய்யாத ஒரு தகவலே போலிச் செய்தியாகும் என்று தொடர்பு மற்றும் பல்லாடக முன்னாள் துணை அமைச்சர் டத்தோ ஸ்ரீ ஜைலானி ஜொஹாரி தெரிவித்துள்ளார் (Free Malaysia Today, March 21, 2018). மலேசியாவைப் பொருத்தவரை, பரவலாக பகிரப்படும் எந்தவொரு தகவலும் ஆதாரங்களுடன் அரசு மலேசிய போலீஸ் படை, சம்பந்தப்பட்ட விவகாரத்தில் தொடர்புடையவர்கள், அரசாங்கம், மலேசிய ஊழல் தடுப்பு ஆணையம், ஆகிய தரப்பினரால் உறுதிப்படுத்தப்பட்டிருக்க வேண்டும். ஆனால், சமூக வலைத்தளங்களில் பகிரப்படும் செய்திகளில் பல இதுபோன்ற உறுதிப்படுத்தப்படாமல் மக்களிடம் எளிதாக சென்றடைகின்றன.

பாரம்பரிய ஊடகங்களான நாளிதழ், வானொலி மற்றும் தொலைக்காட்சி போன்றவற்றில் எந்தவொரு தகவலும் 'கேட்கீப்பர் (gatekeeper) எனப்படும் தகவலை சரிபார்க்கும் ஒருவரின் அனுமதியுடனே வெளியிடப்பட்டன, வெளியிடப்படும் வருகின்றன. இதனால், போலிச் செய்திகள் கட்டுப்பாட்டிலேயே இருந்தன. ஆனால், இன்றையக் காலக்கட்டத்தில் செய்திகளை உடனுக்குடன் மக்களிடம் சென்று சேர்க்கும் சமூக வலைத்தளங்களில் தகவல்களை உறுதிப்படுத்தவும் சரிபார்க்கவும் எந்தவொரு 'கேட்கீப்பரும்' இல்லாததோடு, ஒரு செய்தியை முதல் நபராக மக்களுக்குத் தெரிவிக்க வேண்டும் என்ற ஆர்வத்தில் அதைப் பயன்படுத்துபவர்கள் பொறுப்பற்ற முறையில் சரிபார்க்கப்படாத தகவலை பகிர்கின்றனர். அது, போலித் தகவலாக இருக்கும்போது குறுகிய நேரத்தில் எளிதில் பெருவாரியான மக்களைச் சென்றடைந்து விடுகிறது. அதிலும், இந்திய சமூகத்தில்

போலிச் செய்திகள் பரவுவதற்கு மனிதாபிமான உணர்வும் பிறருக்கு உதவ வேண்டும் என்ற எண்ணமும் கூட ஒரு காரணமாக அமைகின்றது (YouTube Bernama Seithigal, 2022). உதாரணமாக, நோயினால் பாதிக்கப்பட்டிருக்கும் ஒரு குழந்தைக்கு நிதியுதவி தேவைப்படுவதாக வெளியான செய்தியை, அக்குழந்தைக்கு உதவ வேண்டும் என்ற மனிதாபிமான அடிப்படையில், அதன் உண்மையை சரிப்பார்க்காமலேயே பகிரும்போது, அது போலிச் செய்தியாக இருக்கும் பட்சத்தில் அச்செய்தியை நம்பி நிதியுதவி அளித்தவர்களுக்கு பண இழப்பு ஏற்படுகின்றது. மேலும், அனைத்தையும் விளையாட்டாகவும் நகைச்சுவையாகவும் பார்க்கும் போக்கு, குறிப்பாக 'மிம் (Meme)' போன்றவையும் இந்தியர்களிடையே இந்தப் போலிச் செய்திகள் பரவுவதற்கான காரணங்களில் ஒன்றாகும் (YouTube Bernama Seithigal, 2022).

சமூக வலைத்தளங்களில் பகிரப்படும் இந்தப் போலிச் செய்திகளைக் கட்டுப்படுத்த அரசாங்கம் பல்வேறு முயற்சிகளை மேற்கொண்டு வந்தாலும், இதற்கு இன்னும் சரியான ஒரு தீர்வு கிடைக்கவில்லை. மக்களின் அலட்சியப்போக்கும், தகவலை சரிப்பார்த்து பகிர வேண்டும் என்ற விழிப்புணர்வு இல்லாததும் இதற்கு ஒரு காரணமாகும். எனினும், உண்மையான தகவல்களை மக்களிடம் கொண்டு சேர்க்கும் கடப்பாட்டைக் கொண்டுள்ள ஊடகவியலாளர்களின் பங்களிப்பு இதில் மிகவும் முக்கியமாக இருக்கும் நிலையில், இப்பிரச்சனையைக் கையாள அவர்கள் தரப்பில் எடுக்கப்படும் முயற்சிகள்தான் என்ன? இந்தப் போலிச் செய்திகள் குறித்த இந்திய சமூகத்தில் ஒரு பிரிவினராக இருக்கும் அவர்களின் கண்ணோட்டம் என்ன? அவர்கள் தகவலை சரிப்பார்த்து வெளியிடும்போது, பொது மக்கள் ஏன் அந்த கட்டப்பாட்டைக் கொண்டிருக்கக்கூடாது என்று பல்வேறு கேள்விகளும் இவ்விவகாரத்தில் எழுகின்றன. அதற்கான, பதிலைத் தேடியே இந்த ஆய்வு மேற்கொள்ளப்படுகின்றது.

ஆய்வுச் சிக்கல்

சமூக வலைத்தளங்கள் வழியான போலிச் செய்திகள் பொதுவான ஒரு பிரச்சனையாகக்

காணப்பட்டாலும், இதனால் இந்திய சமூகம், இன மற்றும் மத ரீதியாக பல்வேறு சவால்களை எதிர்கொள்கின்றனர். குறிப்பாக, இந்தியர்களிடையே பொதுவாகவே காணப்படும் மனிதாபிமான மற்றும் இறக்க குணமும், பிறருக்கும் உதவ வேண்டும் என்ற எண்ணமும் இந்தப் போலிச் செய்திகளில் அவர்களை சிக்க வைக்கின்றன. இப்பிரச்சனையைக் கட்டுப்படுத்த ஊடகங்களின் பங்கு அளப்பரியதாக உள்ளது. எனினும், அவர்கள் எதிர்கொள்ளும் பிரச்சனைகள் பல. தற்போது, ஊடக நிறுவனங்களைப் போலவே அவர்களின் முத்திரையையும், ஊடகவியலாளரையும் பயன்படுத்தி செயற்கை நுண்ணறிவைக் கொண்டு போலிச் செய்திகள் சமூக வலைத்தளங்களில் வலம் வரத் தொடங்கி விட்டன. மக்களில் ஒரு பகுதியாக இருக்கும் இந்திய ஊடகவியலாளர்கள், அவற்றை கையாள சரியான வழிகளை பின்பற்றுகின்றனரா, மக்களின் முன்னுதாரணமாக இருக்கின்றனரா, அவர்களின் வழிமுறைகளை மக்கள் எவ்வாறு பயன்படுத்திக் கொள்ளலாம் என்பதைக் கண்டறிய கள ஆய்வைக் கொண்டு இவ்வாய்வு அறிய முற்படுகின்றது.

ஆய்வுத் தரவுகள் சேகரிப்பு முறை

கோலாலம்பூரிலுள்ள சில முதன்மை ஊடக நிறுவனங்களில் ஒன்றான, மலேசிய தேசிய செய்தி நிறுவனம், பெர்னாமாவில் பணிபுரியும் 20-இல் இருந்து 50 வயதிற்குட்பட்ட ஊடகவியலாளர்களுடன் நடத்தப்பட்ட நேர்காணலின் மூலம் தகவல்கள் திரட்டப்பட்டன. ஊடகவியலாளர்களுக்கு கேள்விகள் புலனம் மூலமாக வழங்கப்பட்டு, எழுத்து வடிவிலோ அல்லது குரல் பதிவாகவோ அவர்கள் தங்களின் பதில்களை அளிக்க கேட்டுக் கொள்ளப்பட்டனர். இதன்மூலம் சேகரிக்கப்பட்ட தரவுகளைக் கொண்டு இந்த ஆய்வு மேற்கொள்ளப்பட்டது.

சமூக வலைத்தளங்களும் ஊடகவியலாளர்களின் கண்ணோட்டமும்

ஊடகவியலாளர்கள் பொதுவாகவே ஒரு செய்தியை உடனுக்குடன் மக்களிடம் கொண்டுச் சேர்க்கும் பணியில் ஈடபட்டு வருவதால், கால மாற்றத்திற்கு ஏற்ப, நொடி நேரத்தில்

தகவல்களைப் பரப்ப பெரிதும் உறுதுணையாக இருக்கும் சமூக ஊடகங்கள் அவர்களுக்கு மிகப்பெரிய பலமாக இருந்து வருகின்றன. இந்த சமூக வலைத்தளங்கள் ஒரு கண்ணாடியைப் போல. நாம் அவற்றின் பார்வைக்கு வைப்பதையே அவை பிம்பமாகக் காட்டும் ஆற்றலைக் கொண்டவை. அந்த சமூக வலைத்தளங்களில் சரியான தகவல்களை பதிவேற்றும்போது அவை எப்படி பலருக்கு நன்மையளிக்கினவோ அதே போல அதில் பகிரப்படும் தவறான தகவல்கள் சமூகத்திற்கு, நாட்டு மக்களுக்கு, நாட்டிற்கு என்று பலதரப்பினருக்கு பாதகமாகவே விளங்குகின்றது. அவை, பொதுவாகவே நன்மைக்கு நிகராக தீமையும் வழங்குவது நிரூபிக்கப்பட்ட உண்மையாகும். இதுவே ஊடகவியலாளர்களின் கண்ணோட்டமாகவும் உள்ளது. இதன் தொடர்பில் சேகரிக்கப்பட்ட தரவுகளை ஆராய்ந்து பார்க்கும்போது, பெர்னாவில் பணிபுரியும் பெறும்பாலான ஊடகவியலாளர்கள் சமூக வலைத்தளங்கள் தங்களுக்கு நன்மைக்கு நிகராக தீங்கையும் விளைவிப்பதாகவே தெரிவித்துள்ளனர். அவர்களில் 15 ஆண்டுகளுக்கும் மேலாக ஊடகத்துறையில் பணியாற்றி வரும் ஜமுனா என்பவர் கீழ்க்கண்டவாறு அதை தெளிவாக விவரித்துள்ளார்.

“ சமூக வலைத்தளங்கள் ஊடகவியலாளர்களுக்கு இருவேறு பக்கங்களைக் கொண்ட ஆயுதம் போல செயல்படுகின்றன. அதில் சாதகம் பாதகம் இரண்டும் உள்ளது. செய்திகளை உடனடியாக மக்களிடம் கொண்டு சேர்ப்பது, மக்களின் பதிவுகள், புகைப்படங்கள், காணொளி போன்றவை வழியாக செய்தி ஆதாரங்களைத் தேடித் தருவது, ஊடகவியலாளர் தங்கள் பணி சார்ந்து கருத்து தெரிவிப்பது, நம்பிக்கையை வெளிப்படுத்துவது மற்றும் பொது மக்களுடன் தொடர்பு என்று இன்னும் பல சாதகமான விசயங்கள் இதில் அடங்கியுள்ள அதே வேளையில், அது வழியே பாதகமான சில விசயங்களும் இருக்கவே செய்கின்றன. தவறான தகவல் பரவல் முதன்மையாக உள்ளது.

சரிபார்க்காமல் பகிர்ந்தால் நம்பகத்தன்மை பாதிக்கப்படும். அதனால் சமூக வலைத்தளங்களில் விமர்சனங்கள், தாக்குதல்கள் அதிகம் நிலவும். தனியுரிமை, நெறிமுறைகள் ஆகியவற்றை மீறும் அபாயம் உள்ளது.”

ஜமுனாவின் கருத்தையே இதர சில இந்திய ஊடகவியலாளர்களும் பகிர்ந்துள்ளனர். சமூக வலைத்தளங்களில் பகிரப்படும் காணொளிகள், புகைப்படங்கள் மற்றும் மக்களின் பதிவுகள் கூட இன்று செய்தியாக மாறும் வகையில் அவை பரிணாம வளர்ச்சி கண்டுள்ளன. அவற்றின்வழி, ஒருவரின் வாழ்வாதாரம் மாறி வாழ்க்கையும் மாறியுள்ளதை மறுக்க முடியாது. உதாரணமாக, யூடியூப்பில் சமையல் காணொளிகளின் வழி மலேசிய மக்களிடையே பிரபலமான சுகு பவித்ராவின் வருமானம் அதன்வழி அதிகரித்ததோடு, அந்த சமூக வலைத்தளத்தின் ‘Silver Play Button’ விருதையும் வென்றார் (Sinar Harian, July 13, 2020). அதே சமூக வலைத்தளத்தில் அவரின் கணவர் நீதிமன்றத்தில் குற்றஞ்சாட்டப்பட்ட செய்தி வெளியாகியதைத் தொடர்ந்து, பல்வேறு விமர்சனங்கள் எழுந்ததோடு, அவர்கள் தங்களின் யூடியூப் பக்கத்தை சில காலத்திற்கு முடக்கி வைக்கும் நிலைக்கும் தள்ளப்பட்டனர் (Bernama, July 20, 2020).

சமூக வலைத்தளத்தில் பகிரப்படும் ஒரு செய்தி ஒருவரின் வாழ்க்கையையே மாற்றக்கூடியது என்பதற்கு அதன் பயனர்களில் ஒருவரான சுகு பவித்ராவும் ஓர் உதாரணம். ஆனால், சுகு பவித்ரா பிரபலமானபோது, அதை சமூக வலைத்தளத்தின் வழி வெற்றி பெற்ற ஒரு பெண்ணாக செய்தி வெளியிட்டபோதும், அவரின் கணவர் நீதிமன்றத்தில் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டபோது அதன் தொடர்பான தகவல்களை மக்களுக்குக் கொண்டு சேர்த்ததிலும் சமூக வலைத்தளங்கள் ஒரு புறமும் ஊடகவியலாளர்கள் மறு புறமும் செயல்பட்டதை காண முடிந்தது. இதில், சாதகம் பாதகம் இரண்டுமே இருந்தது. சமூக வலைத்தளைப் பொருத்தவரை அவை, சூழ்நிலைக்கு ஏற்ப சாதகமாகவும் பாதகமாகவும் அமைகின்றன.

இக்கருத்தையே 15 ஆண்டுகளுக்கும் மேலாக ஊடகத்துறையில் பணியாற்றி வரும் மற்றோர் ஊடகவியலாளரான ஜெசிந்தா என்பவர் முன்வைத்தார்.

“என்னை பொறுத்தவரையில் சமூக வலைத்தளங்கள் ஊடகவியலாளர்களுக்கு சில சமயங்களில் பாதகமாகவும் சில நேரங்களில் சாதகமாகவும் இருக்கின்றன. ஊடகவியலாளர்கள் கொடுக்கும் உண்மை தகவல்களைக் காட்டிலும் சமூக வலைத்தளங்களில் வரும் பெரும்பாலான போலித் தகவல்களே மக்களிடையே அதிக வரவேற்பைப் பெறுகின்றன. அதே வேளையில், சில சம்பவங்களை உடனுக்குடன் கண்டறிவதிலும் மக்களுக்கு விரைவாக தகவல்களைக் கொண்டு சேர்ப்பதிலும் சமூகவலைத்தளங்கள் சாதகமாக செயல்படுகின்றன.”

எனவே, சமூக வலைத்தளங்களை உண்மையான, சரிபார்க்கப்பட்ட தகவல்களைச் சேகரிக்கும் மற்றும் மக்களிடம் கொண்டு சேர்க்கும் ஒரு கருவியாக மட்டுமே பயன்படுத்தினால் அதனால், ஊடகவியலாளர்கள் அடையக்கூடிய நன்மைகள் மிக அதிகம் என்றும் அவர்கள் கருதுகின்றனர்.

இன்றையக் காலக்கட்டத்தில் சமூக வலைத்தளங்களையும் ஊடகவியலாளர்களையும் பிரிக்க முடியாது. பாரம்பரிய செய்தி வழங்கும் முறையான, நாளிதழ், வானொலி மற்றும் தொலைக்காட்சி செய்திகள் போன்றவை இன்றையக் காலக்கட்டத்தில் மறக்கப்பட்டு வருகின்றன. உடனக்குடன் நுணி விரலில் செய்திகளை வழங்கும் சமூக வலைத்தளங்களின் ஆதிக்கத்தினால், செய்தி ஒளிபரப்பப்படும் குறிப்பிட்ட ஒரு நேரத்திற்கு காத்திருக்க மக்களுக்கு நேரமில்லாத நிலை உருவாகி விட்டது. இதனால், பாரம்பரிய ஊடகங்களும், பாரம்பரிய முறையில் செய்தி வெளியிடும் அதே வேளையில், சமூக வலைத்தளங்களிலும் தங்களின் செய்திகளை உடனுக்குடன் பதிவேற்றத் தொடங்கி விட்டன. இதற்கு பெர்னாமா செய்திகளின் யூடியூப், முகநூல், இன்ஸ்டாகிராம், டிக்டோக் பக்கங்கள் சிறந்த சான்றாகும்.

இத்தகைய நிலையில், இந்த சமூக வலைத்தளங்கள் ஊடகவியலாளர்களுக்கு புதிய வாய்ப்புகளையும் புதிய பொறுப்புகளையும் அளிக்கின்றன. அதனை புத்திசாலித்தனமாக பயன்படுத்தினால் அது மிகப்பெரிய சாதகமாக மாறும். எனினும், தொழில்நுட்ப வளர்ச்சியினால் சமூக வலைத்தளங்களில் காட்டுத் தீப்போல பரவும் போலிச் செய்திகளை எதிர்கொள்ளும்போது, ஊடகவியலாளர்கள் பாதகத்தையும் எதிர்கொள்வதால், கூடுதல் கவனமுடன் பணியாற்ற வேண்டிய நிலையும் உருவாகி உள்ளது.

ஊடகவியலாளர்கள் மத்தியில் போலிச் செய்திகள் குறித்த விழிப்புணர்வு

தகவல்கள் பரிமாற்றத்தில் முக்கிய பங்காற்றும் ஊடகவியலாளர்கள், தினசரி செய்திகளை மக்களுக்குக் கொண்டுச் சேர்க்கும்போது அவர்களிடையே எழும் மிகப்பெரியக் கேள்வி, தங்களுக்குக் கிடைத்த தகவல்கள் அனைத்தும் உண்மையா? அத்தகவல்கள் குறித்து, மக்களுக்கு எழும் முக்கியமான கேள்வி, “ஊடகவியலாளர்கள் வெளியிடும் செய்திகள் அனைத்தும் சரிபார்க்கப்பட்ட நம்பகத்தன்மையான தகவல்களா? அவற்றை நம்பலாமா?” போன்றவையாகும். பொதுவாகவே, ஊடகங்கள் ஒரு செய்தியை வெளியிடுவதற்கு முன்னர், சம்பந்தப்பட்ட செய்திக்கு தொடர்புடையவரைத் தொடர்புக் கொண்டு, கேட்டு, சரிபார்க்கப்படும். பெரும்பாலான செய்திகள் சம்பவ இடத்திற்கு சென்று தகவல்கள் சேகரிக்கப்படும். எனவே, அதிகாரப்பூர்வ ஊடகங்களில் வெளியிடப்படும் பெரும்பாலான தகவல்கள் சரிபார்க்கப்பட்ட நம்பகத்தன்மையான செய்திகளே. இருப்பினும், சமூக வலைத்தளத்தின் ஆதிக்கத்தில் இயங்கும் இன்றைய ஊடகங்களைப் பொருத்தவரை பல தகவல்கள், சமூக வலைத்தளத்தில் வெளியிடப்படும் காணொளிகள், குரல் பதிவுகள், புகைப்படங்கள் போன்றவற்றைக் கொண்டும் செய்திகள் வெளியிடப்படுகின்றன. குறிப்பாக, சில தனிநபர்களின் சொந்த இணைய ஊடகங்கள் பார்வையாளர்களின் எண்ணிக்கையை அதிகரிக்க மக்களின் கவனத்தை ஈர்க்கும் செய்திகளை வெளியிட முற்படுகின்றன.

இதன்வழி, ஒரு செய்தியின் உண்மையான தகவல்களைக் கண்டறிவது மிக முக்கிய நடவடிக்கையாக இருக்கையில், ஊடகவியலாளர்கள் ஒரு தகவலின் நம்பகத்தன்மையை எவ்வாறு அடையாளம் காண்கின்றனர் என்பதை 15 ஆண்டுகளுக்கும் மேலாக இத்துறையில் ஈடுபட்டு வரும் கவிராஜன் கீழ்க்கண்டவாறு விவரித்தார்.

“முதலில், ஒரு செய்தியோ அல்லது பதிவோ எங்கிருந்து வந்தது என்பதை ஆராய வேண்டும். பதிவை வெளியிட்டவர் யார், அவர்கள் நம்பகமானவர்களா என்பதை சரிபார்ப்பது முக்கியம். பின்னர், படம் அல்லது காணொளி இணைக்கப்பட்டிருந்தால், அது உண்மையா என்பதை Google Reverse Image Search அல்லது InVID போன்ற கருவிகளின் உதவியுடன் சோதிக்கலாம். அடுத்ததாக, அந்தச் செய்தி குறித்து அதிகாரப்பூர்வத் தரப்புகள், குறிப்பாக போலீஸ் அல்லது அரசாங்கம் ஏதேனும் அறிவிப்பு வெளியிட்டுள்ளனவா என்பதை பார்க்க வேண்டும். இடம், நேரம் போன்ற விவரங்களும் சரியாக பொருந்துகிறதா என்பதையும் கவனிக்க வேண்டும். அதே செய்தியை மற்ற நம்பகமான ஊடகங்களும் வெளியிட்டுள்ளனவா என்பதும் முக்கியமான சரிபார்ப்பு நிலையாகும். உறுதியான ஆதாரமில்லாமல் செய்தியை உடனே பகிர்வது, தவறான தகவலைப் பரப்பும் அபாயத்தை ஏற்படுத்தும். எனவே, தகவல் முழுமையாக உறுதி செய்யப்படாவிட்டால் “சரிபார்க்கப்படாத தகவல்” எனக் குறிப்பிடுவது நெறிமுறைப்படி சரியான நடைமுறையாகும்.”

சமுதாயத்தின் ஒரு பகுதியாக இருப்பதோடு, உண்மையானத் தகவல்களை மக்களுக்குக் கொண்டுச் சேர்க்கும் கடப்பாட்டைக் கொண்டுள்ள ஓர் ஊடகவியலாளராக அவர்கள் பல்வேறு சரிபார்ப்பு நடவடிக்கைகளை மேற்கொண்டப் பின்னரே, ஒரு செய்தியை வெளியிடும்போது, பொது மக்கள் ஏன் அந்தக்

கடப்பாட்டைக் கொண்டிருக்கக் கூடாது என்ற கேள்வி இங்கு எழுகிறது. ஊடகவியலாளர்களும் பெறும்பாலான நேரங்களில், தங்களுக்குக் கிடைத்தத் தகவல்களின் உண்மை நிலவரத்தை முதலில் பொதுவாகவும், இணையம் வழியாகவுமே கண்டறிய முற்படுவது கவிராஜனின் பதில் வழி தெளிவாகத் தெரிகிறது. அதைத் தவிர்த்து, ஊடகவியலாளர்கள் தகவல்களைச் சரிப்பார்க்க அதிகாரப்பூர்வ ஊடகத்தைப் பயன்படுத்துவதும் சிறந்தது என்பது இத்துறையில் ஓராண்டுக்கும் மேலாக பணியாற்றி வரும் கமலி என்பவரின் கருத்தாக உள்ளது.

“எந்த ஒரு செய்தியாக இருந்தாலும் அதன் உண்மைத்தன்மையை ஆராய பல்வேறு வழிகள் உள்ளன. ஓர் ஊடகவியலாளராக முதலில் ஒரு செய்தியை வெளியிட்டிருக்கும் சம்பந்தப்பட்ட பக்கத்தின் விவரங்களைச் சரிபார்ப்பேன். அது நம்பகத்தன்மையானதா அல்லது அதிகாரப்பூர்வத் தளத்திலிருந்து வெளியிடப்பட்டுள்ளதா என்பதை அடையாளம் காண்பேன். அதைத் தொடர்ந்து, ஒரு செய்தி நமக்கு கிடைக்கும்போது அந்த செய்தி உண்மையா என ஆராய தேசிய செய்தி நிறுவனம், பெர்னாமா அகப்பக்கத்தில் இந்த செய்தி வெளியிடப்பட்டுள்ளதா என்பதையும் ‘sebenarnya.my’ அகப்பக்கத்தில் இதன் தொடர்பில் குறிப்பிடப்பட்டுள்ளதா என்பதையும் ஆராய்வேன். காரணம் பெர்னாமா மற்றும், ‘sebenarnya.my’ போன்றவை அரசாங்கத்தின் அங்கீகாரம் பெற்ற அமைப்புகளாகும். அடுத்தது, பல ஊடகங்கள் அதை பற்றி செய்தி வெளியிட்டுள்ளனவா என்பதை ஆராய்வேன். இறுதியாக, பழைய செய்திகள் மீண்டும் புதிதாக பகிரப்படுகின்றதா என்பதையும் சரிபார்ப்பேன்.”

பொதுவாக, ஊடகவியலாளர்களின் சரிபார்ப்பு நடவடிக்கைகள் இணையம் வழியாகவே மேற்கொள்ளப்படும் போது, பொது மக்களும்

ஒரு செய்தியைப் பகிரும்போது, அதை இணையம் வழியாகவே சற்று ஆரய்ந்தப் பின்னர் வெளியிடுவது, இப்பிரச்சனையைக் களைவதற்கான ஒரு சிறந்த நடவடிக்கையாக அமையும். இந்நிலையில், போலிச் செய்திகளின் உண்மையைச் சரிபார்ப்பதற்கு முன்னர் போலிச் செய்திகள் குறிந்து அறிந்திருக்க வேண்டிய சில முக்கிய அம்சங்கள் குறித்தும் ஊடகவியலாளரான ஜமுனா இவ்வாறு பகிர்ந்து கொண்டனர்.

“முதலில், போலிச் செய்திகளின் வடிவங்களை அறிய வேண்டும். அதாவது, மாற்றியமைக்கப்பட்ட படங்கள், தவறான தலைப்புகள், பழைய செய்திகளைப் புதியதாக காட்டுதல் போன்றவையாகும். அடுத்ததாக, மூலத்தை சரிபார்த்து, படம் அல்லது காணொளி உண்மையா என Google Reverse Image Search அல்லது InVID போன்ற கருவிகளைப் பயன்படுத்தி உறுதி செய்ய வேண்டும். இறுதியாக, ஊடகவியலாளர் ஒருவர், போலிச் செய்திகளுக்கு எதிராக பயன்படுத்தும் முக்கிய ஆயுதங்களாக உண்மைத் தேடல், பொறுப்புணர்வு, மற்றும் நெறிமுறை ஆகிய மூன்று குணங்களைக் கொண்டிருக்க வேண்டும்.”

அதுமட்டுமின்றி, போலிச் செய்திகள் நாட்டுக்கும் மக்களுக்கும் பங்கம் விளைவிக்கக் கூடும். அது நாட்டின் அமைதியை சீர்குலையச் செய்வதுடன், மக்களுக்கு அரசாங்கத்தின் மீது நம்பிக்கையை இழக்கச் செய்யும். எனவே, மக்களுக்கு உண்மையான மற்றும் துள்ளியமான செய்திகளை மட்டுமே வழங்க வேண்டும் என்ற எண்ணத்தை அனைத்து தரப்பினரும் நினைவில் கொண்டிருப்பதோடு, அது பரவாமல் இருக்க முறையான சோதனையை மேற்கொள்ள வேண்டும் என்பதை கற்றிருக்க வேண்டும் என்பதும் ஊடகவியலாளர்களின் எதிர்பார்ப்பாக உள்ளது. போலிச் செய்திகள் குறித்த இந்தத் தெளிவு ஒருவருக்கு இருக்கும் பட்சத்தில், இப்பிரச்சனைக்கு முழுமையான தீர்வு கிடைக்காவிட்டாலும், மிகப்பெரிய அளவில் கட்டுப்படுத்த முடியும் என்ற கருத்தையும் ஊடகவியலாளர்கள் முன்வைத்தனர். அதற்கு

ஊடகவியலாளர்களும் பங்காற்றுவதாக தெரிவித்த, ஐந்து ஆண்டுகளுக்கும் மேலாக ஊடகத்துறையில் ஈடுபட்டு வரும் பவித்ரா என்பவர், அதற்கு அவர்கள் மேற்கொள்ளும் நடவடிக்கைகள் குறித்தும் பகிரந்து கொண்டார்.

“முடிந்தவரை போலிச் செய்திகள் புலனங்களில் பகிரப்படும்போது அது உண்மையல்ல என்றும் உண்மையான செய்திகளையும் தரவுகளையும் பதிவிடுவேன். அதேவேளையில் சந்திக்கும் நண்பர்களிடம் போலிச் செய்திகளால் ஏற்படும் விளைவுகள் குறித்து விளக்குவேன். என் செய்திகளில் எப்போதும் நெறிமுறையையும் பொறுப்புணர்வையும் கடைப்பிடிப்பேன்.”

பவித்ராவின் கருத்து அவ்வாறு இருக்கையில், போலிச் செய்திகளைக் கட்டுப்படுத்துதல் நடவடிக்கையாக நம்பகத்தன்மை கொண்ட தகவல்களை மட்டுமே பகிர்வது உட்பட தாம் மேற்கொள்ளும் மேலும் சில நடவடிக்கைகள் குறித்து சுமார் ஐந்து ஆண்டுகளாக ஊடகத்துறையில் பணியாற்றி வரும் கார்த்திகா கூறினார்.

“போலிச் செய்திகளைக் கடுப்படுத்த நான் சரிபார்க்கப்பட்ட தகவல்களைப் பகிர்வது, அதன் மூலங்களை மேற்கோள் காட்டுவது, பொதுமக்களுக்கு அதன் உண்மைத்தன்மையை விளக்குவது போன்ற விழிப்புணர்வு நடவடிக்கைகளை மேற்கொள்வேன். அதுமட்டுமின்றி, ஒரு செய்தியைப் பகிர்வதற்கு முன்னதாக நிதானமாக சிந்தித்து செயல்படுவேன்.”

போலிச் செய்திகளைக் கட்டுப்படுத்துவதில்

ஊடகவியலாளர்கள் பயன்படுத்தும் மேற்குறிப்பிடப்பட்டது போன்ற நடவடிக்கைகள், பொதுமக்களும் எளிதல் பின்பற்றக்கூடியவையாக உள்ளதால், இவற்றை அவர்களும் பின்பற்றுவதன் வழி இப்பிரச்சனைக்கு இன்னும் மிகப்பெரிய அளவில் தீர்வு காண முடியும். ஊடகவியலாளர்கள், சம்பந்தப்பட்ட தரப்பை நாடி எளிதில் தகவலைச் சேகரிக்கக்கூடிய அதிகாரத்தைக் கொண்டிருந்தாலும், தனிப்பட்ட முறையிலும், இணையம் வழியாகவுமே பெரும்பாலான செய்திகளின் நம்பகத்தன்மையை அடையாளம் காணுகின்றனர். அவர்கள் பகிர்ந்து கொண்ட தகவல்கள், போலிச் செய்திகளை அடையாளம் காண்பதில் தனிப்பட்ட முயற்சியும், சுய கட்டப்பாடும் மட்டுமே போதுமானது என்பது வெள்ளிடைமலை.

முடிவுரை

சமூக வலைத்தளங்களுக்கும் போலிச் செய்திகளுக்கும் ஒன்றோடு ஒன்று மிகப்பெரியத் தொடர்பு உள்ளது. சமூக வலைத்தளங்களில் பரவும் போலிச் செய்திகள் எல்லைத் தாண்டி பரவும் ஆற்றலைக் கொண்டுள்ளதால் அவற்றை உடனுக்குடன் கண்டறிந்து கட்டுப்படுத்துவது மிக அவசியம். அதை நன்கு அறிந்துள்ள, தகவல்களை உடனுக்குடன் மக்களிடம் கொண்டு சேர்க்கும் ஊடகவியலாளர்கள் எளிதில் ஒரு செய்தி, உண்மையானதா அல்லது போலியானதா என்பதை அடையாளம் காணும்போது ஏன் பொதுமக்களால் முடியாது? எனவே, போலிச் செய்திகள் குறித்து ஊடகவியலாளர்கள் கொண்டுள்ள விழிப்புணர்வும், கட்டப்பாடும் அதே அளவில் பொதுமக்களும் கொண்டிருந்தால், இவ்விவகாரத்திற்கு தீர்ப்பு காண்பதில் மிகப்பெரிய நேர்மையான மாற்றத்தைக் கொண்டு வரலாம்.

References

- போலி செய்திகள்; விளைவுகள் யோனை. (2022, Disember 13). YouTube Bernama Seithigal. https://www.YouTube.com/watch?v=aFsJ_15OIFE
- சுகு பவித்ராவின் கணவர் நீதிமன்றத்தில் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டார். (2020, Julai 24). Bernama. <https://www.bernama.com/tam/news.php?id=1863858>
- Ab Halim, F., & Muslaini, M. S. M. (2018). Impak media sosial terhadap tingkah laku sosial

- pelajar di kolej vokasional. *Online Journal for TVET Practitioners*, 3(1).
- Aziz, M. F., & Makhsin, M. (2021). Pengaruh media sosial terhadap penampilan akhlak. *International Journal of Education, Psychology and Counseling*, 6(42), 74-82.
- Hashim, N., & Razali, A. (2019). Teknologi dan media sosial dalam komunikasi ibubapa dan anak-anak. *Jurnal Komunikasi: Malaysian Journal of Communication*, 35, 337-352.
- Hazrin, N. Q. M., Shamsuddin, N. I. S., Azman, N. A., Zamzuri, N. Z. M., & Shukor, A. N. (2024). KESAN PENYEBARAN MAKLUMAT KESIHATAN TIDAK SAHIB: SATU KAJIAN KES DALAM KALANGAN PENGGUNA MEDIA SOSIAL. *E-Journal of Islamic Thought & Understanding*, 7(2), 119-129.
- Ireton, C., & Posetti, J. (2020). Kewartawanan, 'Berita Palsu' & Disinformasi: Buku Panduan untuk Pendidikan Latihan Kewartawanan.
- Lestari, C. I., & Widarini, D. A. (2019, April). The power of emak-emak melawan hoaks potensi perlawanan hoaks melalui pemberdayaan perempuan. In Conference On Communication and News Media Studies (Vol. 1, pp. 141-141).
- Maklumat IMDB tak diiktiraf Kerajaan ialah maklumat palsu, (2018, Mac 21). Free Malaysia Today. <https://www.freemalaysiatoday.com/category/bahasa/2018/03/21/maklumat-lmdb-tak-diiktiraf-kerajaan-ialah-maklumat-palsu>
- Salleh, S., Laengkang, A. G., Hashimee, M., & Zulkifli, M. S. (2020). Analisa Laporan Berita Palsu Di Laman Sesawang Sebenarnya. My: Satu Kajian Awal. In *Proceeding of the 7th International Conference on Management and Muamalah*.
- Sannusi, S. N., Ibrahim, F., Shaari, A. H., & Subhi, N. (2019). Penggunaan media sosial dalam kalangan remaja B40 di sekitar Lembah Klang. *Jurnal Komunikasi: Malaysian Journal of Communication*, 35(4), 101-118.
- Sugu Pavithra terima anugerah YouTube, (2020, Julai 13). Sinar Harian. <https://www.sinarharian.com.my/article/91956/berita/viral/sugu-pavithra-terima-anugerah-youtube>